

Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881,
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Autor: Mgr. Markéta Hupková

Pelhřimov 2021

1 MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je zpracováván na základě Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č. j.: 20 006/2007 – 51, Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j.: 21291/2010 – 28 a Metodickým pokynem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: MSMT – 22294/2013 – 1 ve znění pozdějších předpisů.

MPP je programový dokument naší školy se zaměřením na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj jejich sociálně komunikativní dovednosti. Je kontinuální napříč celou základní školou. Jedná se o soustavu takových opatření, které napomáhají předcházet rizikovému chování žáků ohrožující jejich bezpečnost a i bezpečnost jejich okolí.

Cílem MPP je formovat osobnost žáka, aby byl schopen orientovat se v okolním světě, eliminovat případná rizika a učit se přebírat odpovědnost za své jednání.

Zaměřuje se především na předcházení následujících rizikových jevů v chování žáků:

- záškoláctví,
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
- kriminalita, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
- závislost na politickém a náboženském extremismu, netolismus (virtuální drogy) a patologickém hráčství (gambling).

Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

MPP navazuje na Školní vzdělávací program „Cesta k sobě“ a Školní řád.

1.1 Charakteristika školy

Základní škola Osvobození, příspěvková organizace byla otevřena v roce 1988. Škola je umístěna v pěkném prostředí na okrajové části města bez rušných silnic a nebezpečných křižovatek. Celý komplex školy se skládá z pavilonu 1. stupně (deset kmenových učeben) a z pavilonu 2. stupně (osm kmenových učeben), pavilonu vedení, pavilonu školní jídelny, pavilonu školní tělocvičny a venkovního sportovního areálu. Škola je bezbariérová, má k dispozici výtah a plošinu pro vozíčkáře.

Součástí školy je základní škola, školní družina a školní jídelna. Kapacita školy je 500 žáků a kapacita školní družiny 180 žáků.

Všechny kmenové třídy jsou umístěny v samostatných učebnách. Pro výuku se využívají odborné učebny: jazyková, přírodních věd, počítačová, kybernetiky, hudební výchovy, univerzální dílna a cvičná kuchyňka. Ve třídách jsou k dispozici interaktivní tabule a All in one. Pro výuku tělesné výchovy slouží vlastní prostorná tělocvična se samostatnými šatnami a sprchami, multifunkční hřiště.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají přístup k PC a připojení k Internetu, možnost kopírování nebo využití tiskového centra bez omezení.

Školní družina má tři samostatné místnosti. V odpoledních hodinách probíhá činnost školní družiny ve čtyřech třídách pavilonu 1. stupně.

Žáci 2. stupně mají možnost být dohlídáni v polední pauze mezi dopoledním a odpoledním vyučováním pedagogy školy.

Schránka důvěry je umístěna vedle kabinetu školní družiny.

1.2 Základní údaje

Název a adresa školy:	Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881, příspěvková organizace
Školní preventivní tým:	
Jméno a příjmení ředitele školy:	Mgr. Šárka Trísková
E-mail:	info@zsospe.cz
Jméno a příjmení ŠMP:	Mgr. Markéta Hupková
E-mail:	hupkova@zsospe.cz
Specializační studium:	Dokončeno 15.6.2021
Jméno a příjmení výchovného poradce:	Mgr. Václav Lašťovička
E-mail:	lastovicka@zsospe.cz

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků	Počet asistentů pedagoga	Počet školních asistentů	Počet vychovatelek
I. stupeň	10	206				
II. stupeň	8	192				
Celkem	18	398	28	11	0	4

1.3 Analýza výchozí situace

Ve spolupráci s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky monitorujeme situaci ve škole. V případě zjištění rizikového chování jednáme okamžitě. Do řešení se zapojují jak třídní učitelé, tak zúčastnění pedagogové, kteří postupují důsledně a jednotně. Neprodleně telefonicky informujeme zákonného zástupce žáka, v případě nutnosti zveme rodiče do školy k projednání celé situace, spolupracujeme s PPP a OSPOD při řešení konkrétních výskytů rizikového chování. Na základě analýzy problematiky rizikového chování ve škole zjišťujeme aktuální stav, stanovíme příčiny rizikového chování a následně vytyčíme krátkodobé cíle MPP.

Ve školním roce 2020/21 jsme řešili rizikové chování již v první třídě, kdy za spolupráce rodičů, OSPOD a lékaře byl žák medikován a jeho stav se výrazně zlepšil. Ve čtvrtém ročníku jsme dostali informaci na podezření sebepoškozování žáka, které se řešilo společně s rodičem, školním psychologem a zaměstnancem OSPOD. V pátém ročníku se projednávalo slovní napadání

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

spolužáka, školní neúspěšnost a opoziční porucha chování. Na druhém stupni se převážně řešily problémy s distanční výukou, kdy žáci nespolupracovali, neplnili zadané úkoly, nepřipojovali se, a pokud byli připojeni, nereagovali. V sedmém ročníku jsme řešili výbuch agrese vůči vyučujícímu, společně se zákonným zástupcem a školním psychologem. Nejzávažnějšího přestupku se dopustil žák devátého ročníku, kdy jsme řešili kyberšikanu namířenou proti vyučujícímu, tzv. blogování – pomlouvání oběti na blogu. Žákovi byla udělena snížená známka z chování.

Tabulka četnosti a druhů RCh.¹

1. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.	2. stupeň	Četnost RCh.	Druh RCh.
1. ročník	1	Nevhodné chování, výbušnost.	6. ročník	0	0
2. ročník	0	0	7. ročník	4	Výukové obtíže. Nespolupráce s vyučujícími, při konferencích. Výbušnost, agrese.
3. ročník	0	0	8. ročník	2	Neplnění úkolů při distanční výuce.
4. ročník	1	Sebepoškozování.	9. ročník	1	Kyberšikana namířená proti vyučujícímu.
5. ročník	4	Slovní napadání spolužáka. Školní neúspěšnost. Opoziční porucha chování.			

¹ RCh. – rizikové chování.

1.3.1 Vnitřní zdroje školy

Vzhledem k tomu, že se škola nachází v okrajové části města na sídlišti, hrozí zde riziko vandalismu a poškozování školního majetku. K rizikovým místům školy patří žákovské toalety, prostory školních šaten, šatny u tělocvičny, prostory v přízemí školy – zákoutí školních chodeb a prostory před budovou školy.

K předcházení a eliminaci forem rizikového chování škola disponuje následujícími opatřeními:

- pedagogický dozor během školních přestávek,
- celodenní uzamykání vchodů do jednotlivých pavilonů,
- umístění videotelefonů u vstupů do jednotlivých pavilonů,
- vstup do šaten tělocvičny pod pedagogickým dozorem,
- kamerový systém v prostorách šaten, v chodbách pavilonu tělocvičny, před hlavním vstupem do budovy školy,
- zapojení celého pedagogického sboru a ostatních pracovníků školy,
- k eliminaci vandalismu na toaletách slouží důsledný pedagogický dohled nad žáky během přestávek v těchto prostorech,
- tabulka kázeňských přestupků a jejich hodnocení, které jsou zaneseny ve ŠŘ,
- u vstupu do školy viditelné označení – grafická značka „Zákaz kouření“ a text „Zákaz používání elektronických cigaret“.

Škola využila možnosti ŠVP a v jeho rámci zakomponovala primárně-preventivní témata a aktivity nenásilnou formou do výuky a každodenního života školy. Témata směřující

k předcházení všech forem rizikového chování se promítají především ve vzdělávacích oblastech:

- Člověk a jeho svět – oblast vymezena pro 1. stupeň ZŠ, tematická oblast Člověk a jeho zdraví.
- Člověk a zdraví – obsahuje tři tematické oblasti Výchova ke zdraví, Občanská výchova (pro 2. stupeň ZŠ) a Tělesná výchova (pro 1. i 2. stupeň ZŠ).
- Současně využívá Průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Primárně-preventivní témata ve výuce

Ročník	Předmět	Období	Rizikové chování
1.	ČaS ²	září	Agresivní chování.
2.	ČaS	září	Agresivní chování.
3.	ČaS	červen	Agresivní chování.
	ČaS	červen	Poruchy příjmu potravy.
	ČaS	květen	Závislostní chování.
	ČaS	září	Rasismus a xenofobie.
4.	ČaS	červen	Závislostní chování.
	ČaS	květen	Prekriminální chování.
	ČaS	duben	Sexuálně – rizikové chování.
	ČaS, Čj	červen	Poruchy příjmu potravy.
	Čj	prosinec, květen	Rasismus a xenofobie.
	Čj	prosinec	Sekty.
	Čj ³	září, duben, květen	Agresivní chování.
5.	ČaS, Čj	duben, květen, červen	Agresivní chování.
	ČaS, Čj	leden, březen	Závislostní chování.
	ČaS, Inf ⁴	květen, červen	Prekriminální chování.
	ČaS	duben, květen, červen	Sexuálně – rizikové chování.
	ČaS	duben, květen	Poruchy příjmu potravy.
	ČaS, Čj	leden, květen, červen	Rasismus a xenofobie.
	ČaS	červen	Sekty.
6.	Vv ⁵ , Tv ⁶	září, říjen, listopad	Agresivní chování.
	Ov ⁷	říjen, červen	Prekriminální chování.
	Vv, Ov	říjen, listopad, prosinec	Závislostní chování.
	Ov	červen	Rasismus a xenofobie.
7.	Ov	září, duben	Agresivní chování.
	Ov	červen	Rasismus a xenofobie.
	Ov	červen	Závislostní chování.

² ČaS – Člověk a jeho svět.

³ Čj – Český jazyk

⁴ Inf – Informatika

⁵ Vv – Výtvarná výchova.

⁶ Tv – Tělesná výchova.

⁷ Ov – Občanská výchova.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

	Ov	květen	Sexuálně – rizikové chování.
	Ov	říjen	Poruchy příjmu potravy.
8.	Vv, P ⁸ , Ov	září, říjen, prosinec	Agresivní chování.
	Ov, P ⁸ , Ch ⁹	říjen	Závislostní chování.
	Aj, P ⁸	prosinec, červen	Poruchy příjmu potravy.
	Z ¹⁰ , D, P ⁸	říjen, únor, červen	Rasismus a xenofobie.
	P ⁸	červen	Sexuálně – rizikové chování.
9.	Vkz ¹¹	březen	Poruchy příjmu potravy.
	Ov, Vkz	září, květen	Agresivní chování.
	Vkz, Ch	duben, červen	Závislostní chování
	D ¹²	říjen, listopad, únor	Rasismus a xenofobie.
	Vkz	březen	Sexuálně – rizikové chování.

Žáci 3. – 9. ročníku se prostřednictvím Školního parlamentu, který je koordinovaný školním metodikem prevence, podílejí na chodu školy, sami mohou svými podněty přispívat k celkovému zlepšování interiéru a exteriéru, pomáhají snižovat riziková chování, tím, že spolupracují v rámci svých kmenových tříd a hovoří o problémech a tématech, která jsou zde diskutována. Třetím rokem je vydáván školní časopis nazvaný Pavučina, který tvoří redakční tým žáků druhého stupně. Přináší informace ze života školy, obce a úzce spolupracuje se Školním parlamentem. Od školního roku 2021–2022 se budou žáci 1. a 2. ročníku zúčastňovat Školního parlamentu.

1.3.2 Vnější zdroje školy

Spolupracující organizace:

Organizace:	Kontakt:	Telefon:
OSPOD	Bc. Ilona Příbylová, DiS.	565 351 349
PPP a SPC Vysočina	PaedDr. Zdeněk Martínek	565 381 370
	Mgr. Tereza Houšťková	730 566 780
SPC Vysočina	Mgr. Josef Láznicka	703 167 536
Úřad práce Pelhřimov	Ing. Jitka Reichová	950 145 323

⁸ P⁸ – Přírodopis.

⁹ Ch – Chemie.

¹⁰ Z – Zeměpis.

¹¹ Vkz – Výchova ke zdraví.

¹² D – Dějepis.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Policie ČR		158
Nemocnice Pelhřimov		565 355 111
Záchranná služba		565 355 119
HZS Pelhřimov		950 281 110
Městská knihovna Pelhřimov	Mgr. Iva Rajdlová	776 012 355
Centrum primární prevence Vrakbar	Mgr. Romana Kubů	736 523 660
SVP Jihlava	Mgr. Miroslava Florianová	778 409 218
Město Pelhřimov		565 351 111
Český červený kříž		565 323 366
Muzeum Vysočiny Pelhřimov		565 323 184
Dům dětí a mládeže	Kateřina Matějů	606 041 098
Hodina H	Eva Havlíčková	723 902 099

1.4 Stanovení cílů MPP

1.4.1 Dlouhodobé cíle

Efektivní primární prevence v sobě zahrnuje takové programy, které pomáhají žákům odolávat sociálnímu tlaku vedoucímu k nežádoucímu chování. Vede je ke zkvalitňování komunikace, osvojování a rozvíjení sociálně emočních dovedností, zvládání konfliktů, zátěžových situací, odmítání legálních i nelegálních návykových látek, zvyšování jejich zdravého sebevědomí atd. Primární prevence je založena na soustavnosti, aktivitě, názornosti a uvědomělosti. Působí na cílovou skupinu v průběhu celé školní docházky. Žáci se aktivně zapojují do všech činností a sami pracují na splnění cílů.

Aktivity pro:

- vytvoření dobrého školního prostředí a příznivého klima jednotlivých tříd,
- osvojování pozitivního sociálního chování,
- vytvoření mravních a morálních hodnot,
- participace, porozumění a spolupráce v třídním kolektivu,
- respektování názorů druhých, seberealizace,
- vyrovnání rozdílů mezi materiálními a psychickými podmínkami v rodinách,

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- dodržování stanovených pravidel,
- kritické myšlení,
- vyjadřování emocí, zvyšování sebedůvěry,
- soudržnosti kolektivu a podpory vzájemných vztahů a důvěry.

1.4.2 Krátkodobé cíle

1. stupeň

V letošním školním roce budeme na 1. stupni pokračovat v prevenci sociálně patologického jevu **Kyberšikana**, zaměříme se celkově na virtuální svět - Média.

V současné době se moderní technologie stávají neoddělitelnou součástí světa každého žáka, proto považujeme tuto problematiku za velice aktuální. Zaměříme se na správné používání komunikačních technologií, prevence chování a bezpečnost na internetu (youtube a sociální sítě). Dále se budeme věnovat, tak jako v předcházejících letech, podpoře a budování přátelského klima v třídním kolektivu, které tvoří základ prevence sociálně patologických jevů. Současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace a základy slušného chování, neboť jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě.

2. stupeň

V letošním školním roce se na 2. stupni zaměříme na vztahy a komunikace v třídním kolektivu, šikana, kyberšikana a sociální sítě. A to vzhledem k tomu, že jsme v loňském školním roce zaznamenali nevhodné vztahy v třídním kolektivu a chování dětí vůči sobě, prvky agresivního chování vůči vyučujícímu a kyberšikanu v průběhu distanční výuky namířenou též vůči vyučujícímu. Na základě zjištěných poznatků během loňského školního roku jsme se rozhodli pokračovat v prevenci rizikového chování formou podpory dobrých vztahů v třídním kolektivu a současně budeme plánovat další preventivní aktivity k předcházení rizikového chování dle aktuální situace.

Pro žáky:

- sledování psychosociálního klimatu ve třídě (vnímání, prožívání, hodnocení toho, co se ve třídě už odehrálo nebo se právě odehrává – třídní učitel, asistent pedagoga, další vyučující, vychovatelky),
- udržování pozitivních vztahů ve třídě (společné akce, výlety apod.),

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

- zajištění preventivního programu ve spolupráci s organizacemi, které se touto problematikou zabývají,
- zajištění další formy prevence na téma dobré vztahy v třídním kolektivu (pravidelné třídnické hodiny),
- další preventivní aktivity na základě aktuální situace,
- žáci se mohou podílet na dění ve škole – Školní parlament,
- zapojení do projektu „Nenech to být“ – boj proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách.

Pro učitele:

- seznámí se s MPP školy,
- absolvují odborné přednášky a semináře pro lepší orientaci v problematice rizikového chování,
- mapují situaci ve třídách.

Pro rodiče:

- seznámí se se ŠŘ a MPP, které též najdou na webových stránkách školy,
- informace pro rodiče na plenárním zasedání, třídních schůzkách, DOD, konzultačních hodinách, setkání na 1. stupni učitel – rodič – žák,
- zlepšit komunikaci rodičů a školy,
- přednášky na aktuální téma rizikového chování,
- rodiče se mohou obrátit na školu s problémem.

1.5 Programy primární prevence na naší škole

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Vztahy ve třídě	1 - 5. ročník	Charita Jihlava – Vrakbar
Dopravní výchova	4. ročník	DDM
Finanční gramotnost – Abeceda peněz	2 + 4. ročník	Česká Spořitelna
Relaxační ráno	1. stupeň	Pavčina Císařová
Bruslení	2. stupeň	Mgr. Luděk Charouzek
První pomoc do škol	8. ročník	Záchranná služba
Žákovský parlament	3.-9.ročník	Mgr. Markéta Hupková
Bezpečně na internetu	Rodiče + pedagogové	PaedDr. Zdeněk Martínek
Až se sejdeme ve škole	1 + 2. stupeň pedagogové	Mgr. Markéta Hupková

1.6 Aktivity k doplnění výuky

Název akce	Cílová skupina	Zajišťuje
Návštěva městské knihovny Pasování Svátek slabikáře	1. ročník	Městská knihovna Pelhřimov
Pěší výlety	1.-9. ročník	Třídní učitelé
Sportovní den	5 + 7. ročník	Třídní učitelé
Den dětí	1,2,5. ročník	Třídní učitelé
Rozloučení s 5. ročníkem	5. ročník	Třídní učitelé
Slavnostní rozloučení	9. ročník	Třídní učitelé

Z důvodu distanční výuky, která trvala převážnou většinu roku a proti epidemiologickým opatření, byla většina programů primární prevence a aktivit k doplnění výuky zrušena.

Zpracoval: Mgr. Markéta Hupková, školní metodik prevence _____

Schválil: Mgr. Šárka Třísková, ředitelka školy _____

Platnost: 1. září 2021